

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 DEP

0030 OSLO

Landbruks- og matdep.		Rådhuset, Kirkeveien 12
Saksnr.: 08/216	Doknr.: 92	3970 Langesund
		postmottak@bamble.kommune.no
Mottatt: 02 MAI 2008	ASR/SEB	Tlf.: 35 96 50 00
		Fax: 35 96 50 10
Saksstener: 1AA	Ark.: 479	Org.nr. 940 244 145 MVA
		Bankgiro: 2601.08.00527
Kopi:	Avskr.:	

Vår ref.:
08/569-11798/08

Arkiv:
V60 &00

Dato:
25.04.2008

MELDING OM VEDTAK I LANDBRUKSNEMNDA DEN 16.4.2008

Det underrettes herved om at Landbruksnemnda den 16.04.2008 fattet følgende vedtak i :

SAK 16/08 HØRING - ENDRINGER I ODELSLOVEN, KONSESJONSLOVEN OG JORDLOVEN UTTALELSE FRA LANDBRUKSNEMNDA I BAMBLE KOMMUNE

Landbruksnemnda i Bamble kommune, Telemark, har følgende kommentarer til foreslåtte endringer i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven og henviser også til Landbruksnemndas spesielle sluttkommentarer.

Landbruksnemnda i Bamble ser det som svært positivt at reglene etter jordloven, odelsloven og konsesjonsloven samordnes og forenkles.

Forslag fra LMD : *At bestemmelsene om boplikt etter odelsloven i hovedsak flyttes til konsesjonsloven, og at bestemmelsene om driveplikt etter konsesjonsloven og odelsloven flyttes til jordloven.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune mener at boplikten fortsatt skal ligge i odelsloven, mens varig fritak skal ligge i konsesjonsloven.

Forslag fra LMD : *At boplikt skal oppstå ved erverv av bebygd eiendom over 25 dekar dyrka mark, eller over 350 dekar produktiv skog :*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune støtter forslaget, men ønsker en forsterkning, slik : *At boplikt skal oppstå ved erverv av bebygd eiendom over 25 dekar dyrka mark, eller over 350 dekar produktiv, drivverdig skog.*

Ut fra den generelle samfunnsutviklingen der inntekten fra landbrukseiendommer er av synkende betydning for eierne synes en heving av arealgrensene riktig.

Grensen for dyrka mark er kun foreslått hevet med 5 dekar, men bør heller ikke heves mere.

Grensen for skogeiendommer er hevet forholdsvis mye, fra 100 dekar til 350 dekar produktiv, drivverdig skog. Etter vårt syn er dette en fornuftig grense.

For kommuner som ønsker boplikt for eiendommer mindre enn dette, kan, som Bamble kommune, innføre forskrift om konsesjonsgrense 0 slik at det er boplikt på alle boligeiendommer i hele eller deler av kommunen.

Forslag fra LMD : *At konsesjonsplikt skal oppstå ved erverv av bebygd eiendom over 25 dekar dyrka mark. Arealgrensen på 100 dekar totalareal beholdes som i dag.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune støtter forslaget. Grensen for dyrka mark er kun foreslått hevet med 5 dekar, men bør heller ikke heves mere.

Forslag fra LMD : *At kravet til odlingsjord blir 25 dekar dyrka mark, eller over 350 dekar produktiv skog.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune støtter forslaget, men ønsker en forsterkning, slik : *At kravet til odlingsjord blir 25 dekar dyrka mark, eller over 350 dekar produktiv, drivverdig skog.* Landbruksnemnda i Bamble kommune ser det som positivt at det settes opp faste arealgrenser for å bestemme hvilke bruk det kan være odell på (sammen med regelen om at bruket skal ha vært i familien i minst 20 år). I dag er reglene uklare og rettsdrivende.

Landbruksnemnda i Bamble kommune mener også at det er fornuftig å øke arealgrensene som foreslått, slik at det klart er å regne som en landbrukseiendom, men er noe betenkt over den relativt store arealøkningen.

Forslag fra LMD : *At det blir et spørsmål om arealgrenser når det skal tas stilling til om det oppstår boplikt eller om det dreier seg om odlingsjord. Det vil si at det verken etter konsesjonsloven eller odelsloven skal foretas en konkret vurdering om eiendommen er en jord- og skogbrukseiendom eller kan nyttast til landbruksdrift.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune mener at faste arealgrenser er enkle å forholde seg til, og forslaget til arealgrenser tilsier klart at det dreier seg om en landbrukseiendom, men drivverdigheten må også trekkes inn i vurderingen.

Forslag fra LMD : *At den som ikke vil eller kan oppfylle boplikten må søke konsesjon, dvs. at adgangen til å søke fritak fra boplikt faller bort, og at det gis nærmere regler for konsesjonsvurderingen i disse tilfellene.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune ser ikke noen stor forbedring i dette forslaget.

En positiv følge kan være at interessenter til eiendommen i større grad enn nå innretter seg på tilflytting til eiendommen ved overtakelse.

For barn eller andre slektninger som skal overta de minste gårdsbruka fra gamle foreldre, tror vi situasjonen deres vil være ganske lik uansett reglement. Noen vil uansett ønske noen år fra overtakelse til tilflytting på grunn av sin livssituasjon, spesielt for eiendommer hvor jorda leies bort og det ikke er behov for daglig oppfølging av drifta.

For større heltidsdrevne bruk har boplikt ikke vært noe problem hos oss.

I Bamble kommune har vi noen få søknader om utsettelse med boplikt hvert år, og det gis hovedsakelig utsettelse, ikke fritak. Fritak gis kun for ubebygde skogeiendommer eller der eiendommen ligger uveisomt til.

Forslag fra LMD : *At det gis nærmere regler for vurderingen om det skal stilles vilkår om boplikt ved konsesjon.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune støtter forslaget, men er noe betenkt angående boplikt på et areal ned til 100 dekar (når bruket har minst 25 dekar dyrka mark).

Forslag fra LMD : *At boplikten bare kan oppfylles ved at eieren registreres i folkeregisteret som bosatt på eiendommen.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune mener at boplikten ikke nødvendigvis bør være personlig, men kan oppfylles ved at leietaker registreres i Folkeregisteret som bosatt på eiendommen.

Hittil har vi ikke hatt noen saker med oppfyllelse av boplikten ved 50% døgnhvile i Bamble. Vi har svart på en del forespørsler om dette, men ingen har gått inn på ordningen.

Endringsforslaget medfører enklere oppfølging av boplikten. Nåværende unntaksbestemmelser om 50 % døgnhvile er ressurskrevende å kontrollere.

Forslag fra LMD : *At driveplikten skal gjelde jordbruksareal som kan drives lønnsomt, uavhengig av om det har skjedd en overdragelse, og være varig.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune støtter forslaget om varig driveplikt.

Driveplikten bør ikke være personlig, på grunn av alle dem som er avhengig av leiejord.

Kravet til at jorda skal kunne drives lønnsomt bør ikke vektlegges for sterkt, da begrepet lønnsom drift er vanskelig å definere konkret.

Forslag fra LMD : *At slektskapsunntaket kan oppheves der kommunen har innført forskrift om nedsatt konsesjonsgrense.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune synes at slektskapsunntaket fortsatt skal gjelde. Mange har tilknytning til eiendommen gjennom flere generasjoner og bør ha mulighet til å beholde den uten boplikt.

Konsesjonsloven innførte for noen få år siden et krav til at familien må ha eid eiendommen i 5 år, før den kan overdras til nær slekt uten boplikt. Dette begrenset muligheten for å utnytte denne bestemmelsen for å få seg en fritidseiendom.

Vi foreslår en ytterligere begrensning av dette ved at tiden for familiens hjemmel til eiendommen økes fra 5 til 10 år.

Forslag fra LMD : *Om det bør innføres boplikt i kommunen ved erverv av utmarkseiendom.*

Vår kommentar :

Landbruksnemnda i Bamble går imot innføring av boplikt ved erverv av utmarkseiendom. Det vil være en urimelig stor begrensning på den private eiendomsretten, og en reduksjon av verdier som ikke står i forhold til oppnådd målsetting. Vi ser det som mer avgjørende for bygdesamfunnet at det gjøres gode avtaler med eierne av større utmarkseiendommer, enn om eieren bor i kommunen eller ikke.

Landbruksnemnda vil be utøvende myndighet heller se på en mulighet for å begrense overdragelse av eiendom ved sameie."

I tillegg til kommentarene over til spørsmålene som er reist i høringen, ønsker nemnda å ta opp en del prinsipielle sider.

Dagens situasjon synes å være preget av stor nedlegging av bruk, reduksjon av dyrkbar jord, gjengroing og synkende antall årsverk. Bruk av jord til andre formål, som til eksempel bioenergi, kan øke i omfang. Hva klimaendringene kan medføre, spekuleres det over, men globalt sett er neppe utsiktene positive på sikt hva matforsyning angår.

Skogen vil fortsatt være viktig, men også på nye områder som råstoff til bioenergi og oppvarming. At den også tar opp i nærheten av halvparten av dagens CO₂-utslipp i Norge, gir en stor tilleggsverdi. Selvforsyningsgraden hos oss er avtagende og det legges mindre vekt på dette enn før. Den forberedte rasjoneringsordning er lagt på is. Gårdstanksystemet er borte og lagerbeholdningene små, for å nevne noe.

En dobling, internasjonalt, av matvareprisene over få år, er et dårlig signal.

Sett sammen med en økende befolkning globalt, synes mat å kunne bli mangelvare og det kan gi svært uønskede, til dels dramatiske virkninger.

Et sterkt økende energibehov og avtagende reserver, gjør ikke situasjonen bedre.

Landbruksnemnda mener at tiltak må komme, og tid har vi neppe nok av.

Det **viktigste**, slik vi ser det, er at **jord og skog drives** på best mulig måte / holdes i hevd.

Dette må ha prioritet over andre forhold.

At bygninger vedlikeholdes, er klart et viktig moment, også dersom drift skal kunne tas opp igjen, ved behov.

Nemnda ønsker vurdert en ordning med **beredskapsjord**. Dette må innebære at all dyrkbar jord holdes i en slik stand, at bruk til matvareproduksjon kan gjenopptas på kort tid. Det må derfor innføres bestemmelser for vedlikehold / drenering og bruk, som til eksempel produksjon av juletrær, elgbeite og lignende. En positiv drivkraft kan være en godtgjøring for dette, i tillegg til fordelene ved egen bruk. En kontrollordning må opprettes, sammen med et registreringssystem og nødvendig lagring.

Forenklet lovverk er meget ønskelig. Det er ikke enkelt å finne fram i dette i dag, og klare regler vil være positivt for alle parter i forvaltningen. Hvis alle lover skal beholdes, vil et felles stikkordregister være kjærkomment. Å bla seg gjennom jordloven, konsesjonsloven, skogloven og odelsloven, er krevende og gir ikke alltid den alminnelige leser de enkle og rette svar. Et **stikkordregister** /

henvisningssystem vil kunne bedre dette og gi tryggere forutsetninger for bruker, uten at advokat må kontaktes.

Lokal forvaltning av lovene er viktig og har de beste forutsetninger for å finne de praktiske løsningene.

En vurdering av kommunal myndighet, som antydnet i høringsdokumentet, bes derfor vektlegge dette.

Det er mange og oppriktige følelser til et bruk som har vært i slekten i mange år. Det er viktig å ta menneskelige hensyn i slike saker. Nemnda vil be om at det tas sterke hensyn til at bruk kan forbli i slekten, der arvtakere vil overta, ved at **odelsretten / slektskapsunntaket** fortsatt står sterkt. At det legges klare føringer for drift både av skog og jord, samt bygninger, må være en selvfølge. Søknad om utsettelse / fritak for boplikt, må fortsatt kunne fremmes og heller ikke være en avgjørende faktor i slike saker.

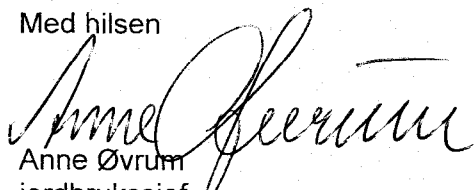
Totalvirkningen for odelsberettigede, med foreslått øket areal til odlingsjord, bes vurdert nøye, både angående reduserte muligheter for overtakelse, pris osv.

Høringens forslag til **overgangsbestemmelser**, kan falle svært uheldig ut for de som allerede har ervervet en eiendom, dersom nytt lovverk trer i kraft også for "gamle", men ikke ferdigbehandlede saker. Det anbefales en mykere overgang.

Det er et alment godkjent prinsipp hos oss, at eierskap og råderett over egen eiendom står sterkt. Dette henger sammen med interesse og innsatsvilje, i motsetning til systemer der staten styrer. Nemnda ser det klart ønskelige i at **grunneiers rettigheter** blir godt ivaretatt i det framtidige lovverket.

Vi viser også til tidligere tilsendte vedtak i Teknisk komite i Bamble kommune, fra deres møte 16.4.08, sak 98/08. Teknisk komite har vedtaksmyndighet etter vår forskrift om konsesjonsgrense null.

Med hilsen

Anne Øvrum
jordbrukssjef
35 96 51 04

Saksprotokoll

Utvalg: Landbruksnemnda
Møtedato: 16.04.2008
Sak: 16/08

Arkivsak: 08/569
Tittel: HØRING - ODELSLOVEN, KONSESJONSLOVEN OG JORDLOVEN
UTTALELSE FRA LANDBRUKSNEMNDA I BAMBLE KOMMUNE

Behandling:

Gunnar Knutsen, Høyre, fremmet et tillegg til rådmannens tilråding som han ønsket skulle ligge som en sluttkommentar :

"I tillegg til kommentarene til spørsmålene som er reist i høringen, ønsker nemnda å ta opp en del prinsipielle sider.

Dagens situasjon synes å være preget av stor nedlegging av bruk, reduksjon av dyrkbar jord, gjengroing og synkende antall årsverk. Bruk av jord til andre formål, som til eksempel bioenergi, kan øke i omfang. Hva klimaendringene kan medføre, spekuleres det over, men globalt sett er neppe utsiktene positive på sikt hva matforsyning angår.

Skogen vil fortsatt være viktig, men også på nye områder som råstoff til bioenergi og oppvarming. At den også tar opp i nærheten av halvparten av dagens CO2-utslipp i Norge, gir en stor tilleggsverdi. Selvforsyningsgraden hos oss er avtagende og det legges mindre vekt på dette enn før. Den forberedte rasjoneringsordning er lagt på is. Gårdstanksystemet er borte og lagerbeholdningene små, for å nevne noe.

En dobling, internasjonalt, av matvareprisene over få år, er et dårlig signal.

Sett sammen med en økende befolkning globalt, synes mat å kunne bli mangelvare og det kan gi svært uønskede, til dels dramatiske virkninger.

Et sterkt økende energibehov og avtagende reserver, gjør ikke situasjonen bedre.

Landbruksnemnda mener at tiltak må komme, og tid har vi neppe nok av.

Det **viktigste**, slik vi ser det, er at **jord og skog drives** på best mulig måte / holdes i hevd.

Dette må ha prioritet over andre forhold.

At bygninger vedlikeholdes, er klart et viktig moment, også dersom drift skal kunne tas opp igjen, ved behov.

Nemnda ønsker vurdert en ordning med **beredskapsjord**. Dette må innebære at all dyrkbar jord holdes i en slik stand, at bruk til matvareproduksjon kan gjenopptas på kort tid. Det må derfor innføres bestemmelser for vedlikehold / drenering og bruk, som til eksempel produksjon av juletrær, elgbeite og lignende. En positiv drivkraft kan være en godtgjøring for dette, i tillegg til fordelene ved egen bruk. En kontrollordning må opprettes, sammen med et registreringsystem og nødvendig lagring.

Forenklet lovverk er meget ønskelig. Det er ikke enkelt å finne fram i dette i dag, og klare regler vil være positivt for alle parter i forvaltningen. Hvis alle lover skal beholdes, vil et felles stikkordregister være kjærkomment. Å bla seg gjennom jordloven, konsesjonsloven, skogloven og odelsloven, er krevende og gir ikke alltid den alminnelige leser de enkle og rette svar. Et **stikkordregister** /

Svein Kjennerud, Arbeiderpartiet, fremmet et tillegg til rådmannens tilråding etter siste setning, under Forslag fra LMD : *At det blir et spørsmål om arealgrenser når det skal tas stilling til om det oppstår boplikt eller om det dreier seg om odlingsjord. Det vil si at det verken etter konsesjonsloven eller odelsloven skal foretas en konkret vurdering om eiendommen er en jord- og skogbrukseiendom eller kan nyttast til landbruksdrift.*

Vår kommentar blir etter det : Faste arealgrenser er enkle å forholde seg til, og forslaget til arealgrenser tilsier klart at det dreier seg om en landbrukseiendom, men drivverdigheten må også trekkes inn i vurderingen.

Svein Kjennerud, Arbeiderpartiet, fremmet et tillegg til rådmannens tilråding under Forslag fra LMD : *At det gis nærmere regler for vurderingen om det skal stilles vilkår om boplikt ved konsesjon.*

"Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune støtter forslaget, men er noe betenkt angående boplikt på et areal ned til 100 dekar (når bruket har minst 25 dekar dyrka mark)."

Svein Kjennerud, Arbeiderpartiet, fremmet tilleggsforslag under Forslag fra LMD : *At boplikten bare kan oppfylles ved at eieren registreres i folkeregisteret som bosatt på eiendommen.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune mener at boplikten ikke nødvendigvis bør være personlig, men kan oppfylles ved at leietaker registreres i Folkeregisteret som bosatt på eiendommen.

Hittil har vi ikke hatt noen saker med oppfyllelse av boplikten ved 50% døgnhvile i Bamble. Vi har svart på en del forespørsler om dette, men ingen har gått inn på ordningen.

Endringsforslaget medfører enklere oppfølging av boplikten. Nåværende unntaksbestemmelser om 50 % døgnhvile er ressurskrevende å kontrollere.

Erik Dahl, Senterpartiet, fremmet nytt forslag i stedet for siste avsnitt i rådmannens tilråding :

"Landbruksnemnda i Bamble går imot innføring av boplikt ved erverv av utmarkseiendom. Det vil være en urimelig stor begrensning på den private eiendomsretten, og en reduksjon av verdier som ikke står i forhold til oppnådd målsetting. Vi ser det som mer avgjørende for bygdesamfunnet at det gjøres gode avtaler med eierne av større utmarkseiendommer, enn om eieren bor i kommunen eller ikke.

Landbruksnemnda vil be utøvende myndighet heller se på en mulighet for å begrense overdragelse av eiendom ved sameie."

Rådmannens tilråding med ovenstående endringer og tillegg ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Landbruksnemnda i Bamble kommune, Telemark, har følgende kommentarer til foreslåtte endringer i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven og henviser også til Landbruksnemndas spesielle sluttkommentarer.

Landbruksnemnda i Bamble ser det som svært positivt at reglene etter jordloven, odelsloven og konsesjonsloven samordnes og forenkles.

Forslag fra LMD : *At bestemmelsene om boplikt etter odelsloven i hovedsak flyttes til konsesjonsloven, og at bestemmelsene om driveplikt etter konsesjonsloven og odelsloven flyttes til jordloven.*

For større heltidsdrevne bruk har boplikt ikke vært noe problem hos oss.

I Bamble kommune har vi noen få søknader om utsettelse med boplikt hvert år, og det gis hovedsakelig utsettelse, ikke fritak. Fritak gis kun for ubebygde skogeiendom eller der eiendommen ligger uveisomt til.

Forslag fra LMD : At det gis nærmere regler for vurderingen om det skal stilles vilkår om boplikt ved konsesjon.

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune støtter forslaget, men er noe betenkt angående boplikt på et areal ned til 100 dekar (når bruket har minst 25 dekar dyrka mark).

Forslag fra LMD : At boplikten bare kan oppfylles ved at eieren registreres i folkeregisteret som bosatt på eiendommen.

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune mener at boplikten ikke nødvendigvis bør være personlig, men kan oppfylles ved at leietaker registreres i Folkeregisteret som bosatt på eiendommen.

Hittil har vi ikke hatt noen saker med oppfyllelse av boplikten ved 50% døgnhvile i Bamble. Vi har svart på en del forespørsler om dette, men ingen har gått inn på ordningen.

Endringsforslaget medfører enklere oppfølging av boplikten. Nåværende unntaksbestemmelser om 50 % døgnhvile er ressurskrevende å kontrollere.

Forslag fra LMD : At driveplikten skal gjelde jordbruksareal som kan drives lønnsomt, uavhengig av om det har skjedd en overdragelse, og være varig.

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune støtter forslaget om varig driveplikt.

Driveplikten bør ikke være personlig, på grunn av alle dem som er avhengig av leiejord.

Kravet til at jorda skal kunne drives lønnsomt bør ikke vektlegges for sterkt, da begrepet lønnsom drift er vanskelig å definere konkret.

Forslag fra LMD : At slektskapsunntaket kan oppheves der kommunen har innført forskrift om nedsatt konsesjonsgrense.

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune synes at slektskapsunntaket fortsatt skal gjelde. Mange har tilknytning til eiendommen gjennom flere generasjoner og bør ha mulighet til å beholde den uten boplikt.

Konsesjonsloven innførte for noen få år siden et krav til at familien må ha eid eiendommen i 5 år, før den kan overdras til nær slekt uten boplikt. Dette begrenset muligheten for å utnytte denne bestemmelsen for å få seg en fritidseiendom.

Vi foreslår en ytterligere begrensning av dette ved at tiden for familiens hjemmel til eiendommen økes fra 5 til 10 år.

Forslag fra LMD : Om det bør innføres boplikt i kommunen ved erverv av utmarkseiendom.

Vår kommentar :

Landbruksnemnda i Bamble går imot innføring av boplikt ved erverv av utmarkseiendom. Det vil være en urimelig stor begrensning på den private eiendomsretten, og en reduksjon av verdier som ikke står i forhold til oppnådd målsetting. Vi ser det som mer avgjørende for bygdesamfunnet at det gjøres gode avtaler med eierne av større utmarkseiendommer, enn om eieren bor i kommunen eller ikke.

Landbruksnemnda vil be utøvende myndighet heller se på en mulighet for å begrense overdragelse av eiendom ved sameie."

I tillegg til kommentarene over til spørsmålene som er reist i høringen, ønsker nemnda å ta opp en del prinsipielle sider.

Det er et alment godkjent prinsipp hos oss, at eierskap og råderett over egen eiendom står sterkt. Dette henger sammen med interesse og innsatsvilje, i motsetning til systemer der staten styrer. Nemnda ser det klart ønskelige i at **grunneiers rettigheter** blir godt ivaretatt i det framtidige lovverket.

**HØRING - ODELSLOVEN, KONSESJONSLOVEN OG JORDLOVEN
UTTALELSE FRA LANDBRUKSNEMNDA I BAMBLE KOMMUNE**

Arkivsaksnummer: 08/569
Arkivkode: V60 &00
Saksbehandler: Anne Øvrum
Saksordfører: [Skriv inn saksordfører]

Behandling i:
16.04.2008 Teknisk komite /
Landbruksnemnda 16/08

RÅDMANNENS TILRÅDING:

Landbruksnemnda i Bamble kommune, Telemark, har følgende kommentarer til foreslåtte endringer i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven :

Landbruksnemnda i Bamble ser det som svært positivt at reglene etter jordloven, odelsloven og konsesjonsloven samordnes og forenkles.

Forslag fra LMD : *At bestemmelsene om boplikt etter odelsloven i hovedsak flyttes til konsesjonsloven, og at bestemmelsene om driveplikt etter konsesjonsloven og odelsloven flyttes til jordloven.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune støtter forslaget.

Forslag fra LMD : *At boplikt skal oppstå ved erverv av bebygd eiendom over 25 dekar dyrka mark, eller over 350 dekar produktiv skog :*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune støtter forslaget.

Ut fra den generelle samfunnsutviklingen der inntekten fra landbrukseiendommer er av synkende betydning for eierne synes en heving av arealgrensene riktig.

Grensen for dyrka mark er kun foreslått hevet med 5 dekar, men bør heller ikke heves mere. Grensen for skogeiendommer er hevet forholdsvis mye, fra 100 dekar til 350 dekar produktiv skog. Etter vårt syn er dette en fornuftig grense.

For kommuner som ønsker boplikt for eiendommer mindre enn dette, kan, som Bamble kommune, innføre forskrift om konsesjonsgrense 0 slik at det er boplikt på alle boligeiendommer i hele eller deler av kommunen.

Forslag fra LMD : *At konsesjonsplikt skal oppstå ved erverv av bebygd eiendom over 25 dekar dyrka mark. Arealgrensen på 100 dekar totalareal beholdes som i dag.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune støtter forslaget. Grensen for dyrka mark er kun foreslått hevet med 5 dekar, men bør heller ikke heves mere.

Forslag fra LMD : *At kravet til odlingsjord blir 25 dekar dyrka mark, eller over 350 dekar produktiv skog.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune ser det som positivt at det settes opp faste arealgrenser for å bestemme hvilke bruk det kan være odell på (sammen med regelen om at bruket skal ha vært i familien i minst 20 år). I dag er reglene uklare og rettsdrivende.

Landbruksnemnda i Bamble kommune mener også at det er fornuftig å øke arealgrensene som foreslått, slik at det klart er å regne som en landbrukseiendom.

Forslag fra LMD : *At det blir et spørsmål om arealgrenser når det skal tas stilling til om det oppstår boplikt eller om det dreier seg om odlingsjord. Det vil si at det verken etter konsesjonsloven eller odelsloven skal foretas en konkret vurdering om eiendommen er en jord- og skogbrukseiendom eller kan nyttast til landbruksdrift.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune støtter forslaget. Faste arealgrenser er enkle å forholde seg til, og forslaget til arealgrenser tilsier klart at det dreier seg om en landbrukseiendom.

Forslag fra LMD : *At den som ikke vil eller kan oppfylle boplikten må søke konsesjon, dvs. at adgangen til å søke fritak fra boplikt faller bort, og at det gis nærmere regler for konsesjonsvurderingen i disse tilfellene.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune ser ikke noen stor forbedring i dette forslaget for vår kommune.

En positiv følge kan være at interessenter til eiendommen i større grad enn nå innretter seg på tilflytting til eiendommen ved overtakelse.

For barn eller andre slektinger som skal overta de minste gårdsbruka fra gamle foreldre, tror vi situasjonen deres vil være ganske lik uansett reglement. Noen vil uansett ønske noen år fra overtakelse til tilflytting på grunn av sin livssituasjon, spesielt for eiendommer hvor jorda leies bort og det ikke er behov for daglig oppfølging av drifta.

For større heltidsdrevne bruk har boplikt ikke vært noe problem hos oss.

I Bamble kommune har vi noen få søknader om utsettelse med boplikt hvert år, og det gis hovedsakelig utsettelse, ikke fritak. Fritak gis kun for ubebygde skogeiendom eller der eiendommen ligger uveisomt til.

Forslag fra LMD : *At det gis nærmere regler for vurderingen om det skal stilles vilkår om boplikt ved konsesjon.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune støtter forslaget.

Forslag fra LMD : *At boplikten bare kan oppfylles ved at eieren registreres i folkeregisteret som bosatt på eiendommen.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune støtter dette fullt ut.

Hittil har vi ikke hatt noen slike saker i Bamble. Vi har svart på en del forespørsler om dette, men ingen har gått inn på ordningen.

Endringsforslaget medfører enklere oppfølging av boplikten. Nåværende unntaksbestemmelser om 50 % døgnhvile er ressurskrevende å kontrollere.

Forslag fra LMD : *At driveplikten skal gjelde jordbruksareal som kan drives lønnsomt, uavhengig av om det har skjedd en overdragelse, og være varig.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune støtter forslaget om varig driveplikt.

Driveplikten bør ikke være personlig, på grunn av alle dem som er avhengig av leiejord.

Kravet til at jorda skal kunne drives lønnsomt bør ikke vektlegges for sterkt, da begrepet lønnsom drift er vanskelig å definere konkret.

Forslag fra LMD : *At slektskapsunntaket kan oppheves der kommunen har innført forskrift om nedsatt konsesjonsgrense.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune synes at slektskapsunntaket fortsatt skal gjelde. Mange har tilknytning til eiendommen gjennom flere generasjoner og bør ha mulighet til å beholde den uten boplikt.

Konsesjonsloven innførte for noen få år siden et krav til at familien må ha eid eiendommen i 5 år, før den kan overdras til nær slekt uten boplikt. Dette begrenset muligheten for å utnytte denne bestemmelsen for å få seg en fritidseiendom.

Vi foreslår en ytterligere begrensning av dette ved at tiden for familiens hjemmel til eiendommen økes fra 5 til 10 år.

Forslag fra LMD : *Om det bør innføres boplikt i kommunen ved erverv av utmarkseiendom.*

Vår kommentar : Landbruksnemnda i Bamble kommune støtter innføring av boplikt ved erverv av utmarkseiendommer. Vår kommune har ingen slike eiendommer, men noen av kommunene i Telemark har mange og store slike eiendommer. For dem er det av stor betydning for bygda at disse har lokale eiere, når det gjelder næringsliv, bosetting og friluftsliv.

SAKEN GJELDER:

Landbruks- og Matdepartementet (LMD) har sendt ut til høring forslag til endringer i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven – bestemmelser om bo-og driveplikt mm. Frist for tilbakemelding er satt til 5.mai 2008.

De fleste forslagene gjelder bestemmelsene om bo-og driveplikt, men det foreslås også endringer i konsesjonspliktens og odelsrettens omfang og i reglene om forhold som er av betydning for om konsesjon skal gis.

Landbruks- og matdepartementet har satt opp en liste over endringsforslagene. Listen er besvart punkt for punkt i rådmannens tilråding.

Viser ellers til vedlagte høringsnotat med vedlegg.

Høringen vil også forelegges Teknisk komite for uttalelse av den delen som gjelder behandling etter forskrift om konsesjonsgrense null, dvs.boplikt i alle boliger i kommunen, etter § 7 i konsesjonsloven. Teknisk komite har fått delegert myndighet for behandling av denne delen av konsesjonsloven.

RÅDMANNENS VURDERING:

I landbruksregisteret for Bamble er det registrert rundt 280 bruk med enten over 20 dekar jordbruksareal eller over 100 dekar produktiv skog. Av disse har 220 bruk enten over 25 dekar jordbruksareal, eller over 350 dekar produktiv skog.

Endring av arealgrensene vil føre til at 60 bruk vil komme under grensene for bo-og driveplikt og for å bli vurdert som odelseiendom, det vil si vel 20 % av bruka. Det kan synes som mange, men de fleste av disse bruka gir i dag lite inntekt for brukerne og ville ved prøving for retten neppe være å regne som odelseiendommer.

Bamble kommune har innført forskrift om konsesjonsgrense 0 og har boplikt i hele kommunen. Så lenge denne gjelder for vår kommune, vil boplikten på alle eiendommer være sikret, bortsett fra eiendommer som overtas etter nære slektninger. Dette vil innvirke på vårt syn i saken.

Øvrige vurderinger er satt inn i vedtaket.

VEDLEGG:

1. Brev fra Landbruks- og Matdepartementet, datert 5.2.2008.
2. Vedlegg 1 til høringsnotatet : Endringsforslag lover.
3. Vedlegg 2 til høringsnotatet : Utdrag fra gjeldende lover.
4. Høringsnotat, datert 5.2.2008. - *Utrykket*